

Växjö kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Bergundaskolan
belägen i Växjö kommun

Tillsyn i Bergundaskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Växjö kommun under höstterminen 2015. Bergundaskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 22 och den 24 september 2015.

Kompletterande besök genomfördes på Bergundaskolan den 3 mars 2016. Då genomfördes intervjuer med ny tillförordnad rektor och tillförordnad biträdande rektor, områdeschef, förstelärare, representanter för skolans elevhälsoteam samt representant för huvudmannen.

Då ny rektor och biträdande rektor tillförordnats sedan det första tillsynsbesöket på skolan avser rektors och biträdande rektors utsagor i beslutet utsagor från tidigare rektor och biträdande rektor.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 3

Enligt skolans sammanställning har 100 procent av eleverna nått målen/kunskapskraven i matematik, svenska samt SO och NO.

Årskurs 6

Den genomsnittliga betygspoängen för årskurs 6 våren 2015 varierar mellan som lägst 11,4 poäng (teknik) och som högst 14,0 poäng (engelska). I alla ämnen når samtliga elever lägst betyget E.

Årskurs 9

Det genomsnittliga meritvärdet (17/16 ämnen) har den senaste femårsperioden varierat mellan som lägst 206,5 poäng (2014) och högst 225,6 poäng (2015). Det genomsnittliga meritvärdet 2015 är det högsta sett över den senaste femårsperioden. Det genomsnittliga meritvärdet är något högre än för riket. Det finns en skillnad mellan pojkars och flickors meritvärden, till flickornas fördel. 2015 är det 74,5 procent av eleverna som nått kunskapskraven i samtliga ämnen. Andelen behöriga elever till gymnasieskolans yrkesprogram och estetiska program är 81,4 procent, ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogram är 80,4 procent samt naturvetenskapligt och tekniskt program 79,4 procent år 2015.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-06-27
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-06-27
3. Bedömning och betygssättning	Föreläggande	2016-06-27
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-06-27
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-06-27
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-06-27

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister inom samtliga de arbetsområden som Skolinspektionen har i uppgift att granska i den regelbundna tillsynen. Det kompletterande besök som Skolinspektionen genomförde på Bergundaskolan den 3 mars 2016 visar dock att det nu finns en planering för och ett påbörjat utvecklingsarbete inom samtliga arbetsområden. I synnerhet inom arbetsområdet Extra anpassningar och särskilt stöd har det vidtagits flera åtgärder som enligt uppgift vid intervjuer lett till en tydligare arbetsgång.

Nedan följer en sammanfattning av de brister som konstaterats vid tillsynen.

Utredningen visar att skolan i högre utsträckning behöver se till att såväl den ordinarie undervisningen som undervisningen av eleverna i förberedelseklassen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den ger eleverna möjlighet att nå de nationella målen och kunskapskraven.

Beslut

2016-03-23

4 (21)

Dnr 43-2015:4593

Tillsynen visar också att undervisningen i högre grad behöver individanpassas och att eleverna ges inflytande över denna. Ett led i detta är att ge lärarna förutsättningar för att samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Utredningen visar vidare att arbetet med särskilt stöd brister när det gäller samråd med elevhälsan. Utredningen visar även att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete måste vidareutvecklas.

I intervjuer i samband med skolbesöket uppges att det finns elever som har behov av studiehandledning på modersmålet som man vid skolan inte förmår tillgodose. Bedömningen av tillgången till studiehandledning på modersmålet framgår av det beslut som rör huvudmannens samlade ansvarstagande för förskoleklass och grundskola i kommunen.

Utredningen visar också att det finns brister när det gäller att göra eleverna delaktiga i sin utveckling genom att löpande informera om deras kunskapsmässiga utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Vidare visar tillsynen att skolan också behöver vidta åtgärder för att tillförsäkra eleverna en skolmiljö som präglas av studiero. Tillsynen visar att studieron brister i en del klassrum vilket försvårar för eleverna att tillgodogöra sig undervisningen.

Slutligen visar tillsynen att det finns brister avseende styrning och utveckling av verksamheten vid skolan. Skolans systematiska kvalitetsarbete behöver utvecklas så att det systematiskt används som ett verktyg för att identifiera de utvecklingsbehov som finns och så att beslut kan fattas om nödvändiga förbättringsåtgärder.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Växjö kommun att **senast den 27 juni 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 3. Kursplaner)
- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Säkerställa att undervisningen utgår från och omfattar målen i respektive kursplan.
- Se till att det i undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

- Se till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering till bedömning av brist

Undervisningen utgår från och omfattar målen i respektive kursplan

Av 1 kap. 11 § skollagen framgår att för varje skolform ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanen, för grundskolans del Lgr 11, anger utbildningens värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för utbildningen. Läroplanen innehåller även kursplaner som gäller för grundskolan. Av 10 kap. 4 § skollagen framgår att undervisningen i grundskolan ska omfatta ämnena svenska eller svenska som andraspråk, och av 5 kap. 14 § skolförordningen (2011:185) framgår att undervisning i ämnet svenska som andraspråk vid behov ska anordnas bl.a. för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Det är enligt sistnämnda bestämmelse rektorn som beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev. Av 5 kap. 15 § skolförordningen framgår att undervisning i svenska om andraspråk ersätter undervisning i svenska. Lgr 11 innehåller en kursplan för svenska som andraspråk.

Enligt intervjuade lärare arbetar eleverna i årskurs tre och fyra med samma uppgifter och mot samma mål i so- och no-ämnena. Lärarna uppger att eleverna i årskurs tre och fyra undervisas utifrån planering för årskurs fyra och att eleverna i årskurs tre inte undervisas utifrån det centrala innehållet för årskurs ett till tre. Lärarna säger också i intervjun att de moment i kursplanen för årskurs tre, som eleverna inte hunnit med, påbörjas istället i årskurs fyra.

Lärarna säger att de försöker lägga sig på en ganska låg nivå men att de ställer högre krav på att eleverna i årskurs fyra ska kunna fler ord och kunna skriva mer utförligt än eleverna i årskurs tre. I de observerade lektionerna, där eleverna arbetade åldersintegrerat, arbetade alla elever med samma uppgift trots att de går i olika årskurser och trots att olika kunskapskrav gäller för eleverna. På fråga av Skolinspektionen om den undervisning som bedrivs på skolan utgår från målen i kursplanerna lämnar rektor inte några uppgifter som ger anledning att ifrågasätta det som framkommer under ovannämnda elev- och lärarintervjuer.

Lärare i förberedelseklassen uppger i intervjun att det finns för få elever för att anordna svenska som andraspråksundervisning. Lärarna framhåller dock, att eleverna om de getts möjlighet att läsa efter kursplanen i svenska som andraspråk istället för svenska, så hade resultaten blivit bättre för dessa elever. Lärarna i förberedelseklassen uppger vidare att de upplever att det finns bristande kunskap hos skolledningen om skillnaden mellan ämnena svenska och svenska som andraspråk. I intervjuer med lärare i ordinarie klasser framgår

att de yngre eleverna undervisas efter båda kursplanerna. Det uppges också finnas elever som läser svenska men som får svenska som andraspråk som stöd. Vidare uppges de att det finns en osäkerhet kring vilken kursplan eleverna ska följa och att det saknas rutiner för att säkerställa att eleverna läser efter rätt kursplan.

Rektor uppges att ett av skolans utvecklingsområden är nyanländas lärande och rutiner kring undervisning och bedömning av svenska som andraspråk. Rektor uppges vidare att skolan behöver arbeta med att säkerställa att elever som bedöms efter kursplanen i svenska som andraspråk verkligen undervisas efter denna.

Utredningen visar, utifrån intervju med lärare, elever och lektionsobservationer, att undervisningen för eleverna i årskurs 3 inte alltid utgår från det centrala innehållet för denna årskurs. Utredningen visar vidare att det på skolan råder osäkerhet om vilken kursplan som ska följas i ämnena svenska och svenska som andraspråk och att eleverna därmed inte garanteras att deras undervisning utgår från och omfattar målen i respektive ämne. Utredningen visar även att rektor inte alltid gör en bedömning av och fattar beslut om en elev ska undervisas i ämnet svenska som andraspråk istället för ämnet svenska. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att undervisningen inte alltid utgår från och omfattar målen i respektive kursplan.

I undervisningen ska hänsyn tas till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter, och tänkande

Av skollagen och läroplanen framgår att det i utbildningen ska tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar, behov, erfarenheter och tänkande och främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

I intervjuer med elever uppges att det varierar i vilken utsträckning de erbjuds stimulans utifrån var de befinner sig i sin kunskapsutveckling, variationen uppges vara lärarberoende såväl som ämnesberoende. De intervjuade eleverna uppges att om man snabbt blir klar är det inte alltid det finns extra uppgifter som erbjuder ytterligare utmaningar. I elevintervjuer framkommer vidare att de ofta hänvisas till den så kallade bänkboken för tyst läsning om man blir klar med uppgifter före de andra eleverna.

Andra alternativ kan vara att arbeta klart med uppgifter i andra ämnen eller göra läxan. De äldre eleverna säger i intervjuer att det händer att de får sluta tidigare eller spela på iPad om de är färdiga med sina uppgifter.

De intervjuade lärarna uppger att de behöver lägga mycket tid på elever som behöver mer hjälp och att det är svårt att räcka till för att utmana de elever som ligger längre fram i sin kunskapsutveckling. Detta uppges enligt några av de intervjuade lärarna medföra att undervisningen läggs på en mellannivå.

Lärarna uppger att det i vissa ämnen finns extrauppgifter, men att eleverna i stor utsträckning lämnas ensamma och får arbeta vidare på egen hand utan vidare ledning från läraren. Lärarna uppger också att det är svårt att kunna tillmötesgå eleverna som kommer från förberedelseklassen, och stötta dem i deras kunskapsutveckling på det sätt som skulle gynna dem för att på bästa sätt uppnå kunskapskraven. Biträdande rektor säger i intervjun att lärarna har kommit olika långt i att individualisera undervisningen.

Utredningen visar att det finns brister i skolans arbete med att i undervisningen ta hänsyn till elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Av intervjuer med elever, lärare och biträdande rektor framgår såväl att skolan har svårt att tillmötesgå de behov som eleverna har i förberedelseklassen som att man inte kan erbjuda elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling den ledning och stimulans som krävs för att de ska nå ännu längre. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolans arbete med att i undervisningen ta hänsyn till elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande inte uppfyller skolförfattningarnas krav.

Eleverna ska få ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll

Enligt läroplanen ska eleverna få ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Vid intervjuer uppger elever att de upplever att de i mycket liten omfattning får utöva något inflytande över undervisningen. De intervjuade eleverna uppger att det vanligen är läraren som bestämmer både vad som ska göras och hur de ska arbeta, samt att lärarna oftast inte efterfrågar någon information från eleverna och/eller om de har förslag till hur undervisningen skulle kunna bedrivas. Intervjuade elever uppger även att de inte känner till vad de kan påverka i undervisningen. Enligt intervjuade lärare är elevinflytande ett utvecklingsområde på skolan. Rektor uppger att han är medveten om att det finns variationer när det gäller elevernas möjlighet till reellt inflytande.

Utredningen visar att det finns brister i skolans arbete med att ge elever ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Av intervjuer med elever framkommer att elever endast i ringa omfattning ges möjlighet till att utöva inflytande över undervisningen, och intervjuade lärare uppger vid intervju att elevinflytande är ett utvecklingsområde på skolan.

Därtill kommer rektors intervjuuppgift om att det finns variationer när det gäller elevers möjlighet till reellt inflytande. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolans arbete med elevinflytande inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Växjö kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehundledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att samråd med elevhälsan sker under samtliga utredningar av elevers behov av särskilt stöd, om det inte är uppenbart obehövligt.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska vid utredningen av elevers behov av särskilt stöd samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt.

Det uppges i intervjun med elevhälsoteamet att samråd med elevhälsan inte alltid sker i samband med att elever ska utredas. Vid kompletterande besök på skolan (2016-03-03) säger rektor att det nu finns nya rutiner för elevhälsans arbete men att dessa ännu inte är kända av alla lärare. Enligt områdeschefen behöver man från skolledningens sida säkerställa att lärarna känner till och följer rutinerna för ärendegången till elevhälsoteamet.

Utredningen visar att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Det framgår att samråd inte alltid sker med elevhälsan, även i de fall då det inte är uppenbart obehövligt. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med särskilt stöd inte motsvarar skollagens krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Växjö kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling. (3 kap. 4 § och 10 kap. 12 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Säkerställa att eleverna fortlöpande informeras om sin utveckling.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska eleven fortlöpande informeras om sin utveckling.

Av intervjuer med elever framgår att det varierar i vilken utsträckning de får återkoppling på sitt arbete. Enligt de intervjuade eleverna får de i vissa ämnen tydlig respons både vad det gäller var de befinner sig i sin kunskapsutveckling, men också hur de ska arbeta vidare för att nå längre. I andra ämnen uppger de intervjuade eleverna att de inte får någon respons alls. Eleverna säger också i intervjun att de har haft många vikarier och att de i dessa sammanhang varken fått respons på uppgifter eller fått reda på vad som ligger till grund för deras betyg. Av elevintervjuerna framgår att till exempel prov sällan går igenom och att eleverna inte alltid förstår varför en uppgift markerats som fel. Det framgår även av elevintervjuerna att många inte förstår varför de fått ett visst betyg, och att de inte heller får information om hur de ska arbeta vidare för att förbättra sina prestationer för att nå ett högre betyg. Några elever berättar också att de själva håller i sina utvecklingssamtal men eftersom de saknar information gällande sin kunskapsutveckling blir det utifrån hur de tror att de ligger till.

Under lärarintervjuerna uppges att det på skolan finns en varierande praktik hur man ger feedback till eleverna. De intervjuade lärarna uppger att de återkopplar till sina elever när det är risk för att eleverna inte får minst betyget E. Annars uppges återkopplingen ske efter det att eleverna har fått sina terminsbetyg, om eleverna efterfrågar det.

I intervjuer med såväl lärare som rektorn uppges att bedömning och betygssättning är ett utvecklingsområde på skolan, och att det finns behov av att utarbeta rutiner för sambedömning.

Utredningen visar att eleverna inte alltid informeras fortlöpande om sin utveckling. Skolinspektionen gör därför bedömningen att skolans arbete med bedömning och betygssättning inte i alla delar uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Växjö kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Intervjuade elever uppger att det är oroligt i klassrummen och att detta är vanligare på vissa lektioner än andra. Enligt eleverna är studieron både lärar- och ämnesberoende.

Eleverna uppger också att den bristfälliga studieron och lärarnas tillsägelser tar mycket tid från lektionerna vilket enligt eleverna medför att de har svårt att koncentrera sig och därmed kommer efter i sin kunskapsinhämtning. Eleverna säger också att lärarnas brist på tillsägelser och struktur i samband med lektionsstart tar mycket tid av undervisningen vilket uppges påverka elevernas möjlighet till studiero.

Eleverna uppger också att vissa klasser haft ett flertal lärarbyten vilket de intervjuade eleverna tror har medfört att klasserna blivit oroliga.

I intervjun med representanter för elevhälsoteamet uppges att det är stökigt i klasserna. Elevhälsoteamet säger också att de arbetar med att "släcka bränder" i de klasser där läraren signalerar brister i studieron, men att det inte bedrivs något kontinuerligt förebyggande arbete för att säkerställa studieron. Lärare beskriver i en av lärarintervjuerna arbetsro som ett utvecklingsområde.

I enkäten, både för elever i årskurs nio och vårdnadshavare, som Skolinspektionen genomfört inför tillsynen framgår att skolan har ett lägre indexerat värde på frågor om studiero jämfört med de övriga skolenheter i landet som också genomfört enkäten vid samma tidpunkt.

Utredningen visar att skolans elever inte har studiero under alla lektioner och att de åtgärder som vidtas inte är tillräckliga. Skolinspektionen gör därför bedömningen att skolans arbete med att utforma en utbildning där alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av studiero inte motsvarar skolförfattningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Växjö kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Huvudmannen ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål

Enligt läroplanen ska lärarna vid skolenheten samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen

I intervjuer med lärare som undervisar i förberedelseklassen uppges att de anser att samverkan mellan lärare inte sker på ett fullgott sätt på skolenheten. De lärare som undervisar i förberedelseklass uppges i intervju att det varierar i vilken utsträckning de har möjlighet att samverka med lärarna i de reguljära klasserna eftersom de tillhör ett eget arbetslag. Lärarna uppges att detta medför att det inte finns något forum för överlämnande av elever från förberedelseklass och att det är upp till varje lärare att lösa övergången själv.

I intervjuer med lärare i ordinarie klasser uppges att även de anser att samverkan inte alltid sker på ett fullgott sätt. Skolans personal är sedan vårterminen 2014 uppdelade i fyra arbetslag, men organisationen upplevs fortfarande som ny och allt är ännu inte på plats när det gäller samverkan. De intervjuade lärare som arbetar i de lägre årskurserna uppges att det inte finns forum för samverkan mellan förskoleklass och fritidspedagoger vilket försvårar möjligheterna till planering av undervisningen.

I lärarintervjuerna uppges också att det är svårt att få till samverkan mellan arbetslaget för F – 6 och arbetslagen för 7 – 9 och att det saknas samverkan i ett F – 9 perspektiv.

Ett exempel som ges är att man inte har några gemensamma betygskonferenser för eleverna i årskurs 6 vilket uppges medföra att lärarna i årskurs 6 inte har kännedom om vilka betyg deras elever ges av undervisande lärare som tillhör de andra arbetslagen. I intervjuerna med lärarna uppges att de efterfrågar samarbete för att bli mer likvärdiga i betygssättning. I intervju med undervisande lärare i årskurserna 7 – 9 uppges att det finns viss samverkan mellan arbetslagen i årskurserna 7 – 9 men att schematekniska orsaker inte möjliggör så mycket samverkan som de önskar. Det uppges vidare att det inte finns någon samverkan med arbetslaget för F – 6.

I intervju med rektor beskriver han hur det påbörjats ett arbete för att öka samverkan mellan skolans lärare när han tillträdde sin tjänst under våren 2014 men att det är ett långsiktigt arbete med slutdatum 2017. Rektor säger i intervju att det finns en varierande praktik när det gäller samverkan mellan skolenhetens lärare och att de olika grupperna lyckats olika väl. I den dokumentation skolan skickat in till Skolinspektionen inför tillsynen beskrivs övergång mellan förberedelseklass och klass som ett utvecklingsområde.

Utredningen visar att lärarna inte samverkar med varandra på ett fullgott sätt vilket uppges ge konsekvenser för undervisningen av elever men också för lärares arbete med betygssättning. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med samverkan inte uppfyller läroplanens krav.

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Av intervju med elevhälsoteamet framgår att de gör en insats på klassnivå om de får signaler från klasslärare men att det inte bedrivs något förebyggande eller hälsofrämjande arbete på generell nivå på skolan. Enligt elevhälsoteamet arbetar de med att "släcka bränder" om situationer uppstår i klasserna. Elevhälsoteamet uppgifter bekräftas i intervju med lärare, rektor och biträdande rektor.

Utredningen visar att det finns brister i Begrundaskolans elevhälsoarbete. Av ovan redovisade intervjuer med elevhälsan, lärare, biträdande rektor och rektor framgår att elevhälsan inte bedriver något förebyggande och hälsofrämjande arbete. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolans elevhälsoarbete inte uppfyller skollagens krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Växjö kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och även dokumenteras.
- Huvudmannen ska se till att rektorn utifrån en analys av vad som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar de beslutade åtgärderna.

- Huvudmannen ska se till att rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal, och elever. I detta uppdrag ingår att rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen. Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektor ska sedan planera för hur dessa utvecklingsåtgärder ska förverkligas och se till att de blir genomförda. Såväl uppföljning av kunskapsresultat, analys av förbättringsområden och beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder som planering och genomförande av utvecklingsåtgärder ska dokumenteras.

Av intervjuer med lärare som undervisar i förberedelseklassen framkommer att verksamheten i denna klass inte följs upp på något sätt inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete. De intervjuade lärarna uppger att skolledningen inte efterfrågar något underlag. Av intervjun med lärare i förberedelseklassen framgår även att lärarna inte heller är delaktiga i någon slags uppföljning och analys av verksamheten. Rektor bekräftar i intervju att förberedelseklassens verksamhet inte följs upp i skolans systematiska kvalitetsarbete.

Av intervjuer med lärare som undervisar i förskoleklassen framkommer att verksamheten inte följs upp på inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete. De intervjuade lärarna uppger att skolledningen inte efterfrågar något underlag från förskoleklassens verksamhet.

I intervjun med rektor och i dokumentation, som Skolinspektionens tagit del av inför tillsynen, uppges att ett utvecklingsarbete kring det systematiska kvalitetsarbetet påbörjades på individ-, ämnes- samt arbetslagsnivå när rektor tillträdde sin tjänst. Av intervjuer med lärare framgår att de är ombedda av rektor att lämna in en förteckning över satta betyg samt en analys av resultaten på klassnivå. Detta gäller dock inte lärarna i förskoleklass och förberedelseklass. I de så kallade klassanalyser som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen framgår att kunskapsresultaten inte kopplas till hur undervisningen kan utvecklas utan istället förklaras med till exempel elevernas egenskaper. Enligt intervjuade lärarna är det oklart vad som händer med analyserna. Rektor har under höstterminen 2015 varit deltidssjukskriven och under denna tid när rektor inte har varit på plats har, enligt intervjuade lärare, utvecklingsarbetet, styrning och ledning av verksamheten avstannat.

Beslut

2016-03-23

18 (21)

Dnr 43-2015:4593

Uppgifterna kring brister i det systematiska kvalitetsarbetet bekräftas i samtal med representant för huvudmannen. Detta har enligt intervjuade lärare även medfört att de fått sköta ledningsjobb istället för att arbeta med utveckling av verksamheten.

Det framgår av intervjuer med lärare och rektor att det inte sker någon fullständig uppföljning av skolans resultat på skolnivå, att det inte sker någon fullständig analys med utgångspunkt i skolans resultat och att det inte heller fattas beslut om utvecklingsåtgärder baserade på en analys av skolans samlade behov. Av detta följer också att rektor inte planerar för, beslutar om och genomför åtgärder för att utveckla resultaten på skolenhetsnivå och att rektor inte heller dokumenterar det systematiska kvalitetsarbetet på föreskrivet sätt.

Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolans systematiska kvalitetsarbete inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Växjö kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Växjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslut

2016-03-23

19 (21)

Dnr 43-2015:4593

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Annika Welinder
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Bergundaskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Bergundaskolan

Bergundaskolan är en F - 9-skola som ligger i Växjö kommun, skolan är belägen i de västra delarna av kommunen. Vid tillfället för Skolinspektionens tillsyn finns 452 elever på skolan, varav 330 i årskurserna 7 – 9. Lärarna på skolan är fördelade i fyra arbetslag, ett för lärarna i årskurserna F – 6 och tre för lärarna i årskurserna 7 – 9. På skolan finns också en förberedelseklass för eleverna i årskurserna 7 – 9. Rektor har, vid Skolinspektionens första besök, arbetat på skolan sedan början av vårterminen 2014. Vid tillfället för Skolinspektionens första besök finns också tre tillförordnade biträdande rektorer på skolan.

Skolinspektionen genomförde ett kompletterande besök på skolan den 3 mars 2016. Vid detta besök har det skett en omorganisation i skolledningen och det finns en tillförordnad rektor på skolan som tillträtt sin tjänst den 1 december 2015 och en tillförordnad biträdande rektor som tillträtt sin tjänst i januari 2016.